NORAKSTS
Lieta Nr.A42636507
AA43-0912-10/14

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2010.gada 14.septembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja L.Vīnkalna,
tiesneši V.Endzelis un K.Krastiņa,

piedaloties pieteicējam *J.A.* un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Ministru prezidenta pārstāvim *K.P.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *J.A.* pieteikumu par Ministru prezidenta 2007.gada 18.septembra lēmuma Nr.18/SAN-856 atcelšanu daļā un mantisko zaudējumu atlīdzinājumu Ls 9368,53 apmērā, sakarā ar *J.A.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 15.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Ministru prezidenta 2007.gada 18.septembra lēmumu Nr.18/SAN-856 (turpmāk – Lēmums):

1) atstāts negrozīts Valsts civildienesta pārvaldes (turpmāk arī – Pārvalde) 2006.gada 15.decembra lēmuma Nr.38 (turpmāk arī – sākotnējais lēmums vai Pārvaldes lēmums Nr.38) 3.1.apakšpunkts, ar kuru atzīta *J.A.* sūdzība par pamatotu daļā attiecībā uz Satiksmes ministrijas 2006.gada 27.janvāra lēmuma Nr.02-16/02 (turpmāk – rīkojums „Par disciplinārsodu") izdošanu, piemērojot *J.A.* disciplinārsodu – piezīme, un atcelts rīkojums „Par disciplinārsodu" kā nelikumīgs un izbeigta disciplinārlieta;

2) atcelts sākotnējā lēmuma 3.2.apakšpunkts, ar kuru atzīta *J.A.* sūdzība par pamatotu daļā attiecībā uz Satiksmes ministrijas rīcību, nosakot būtiski atšķirīgu mēnešalgu, un uzlikts pienākums Satiksmes ministrijai novērst pieļautās prettiesiskās darbības mēnešalgu apmēru noteikšanā, ievērojot Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumus Nr.955 „Noteikumi par tiešās pārvaldes iestāžu ierēdņu, darbinieku un amatpersonu un Centrālās vēlēšanu komisijas darbinieku darba samaksas sistēmu un kvalifikācijas pakāpēm, kā arī ierēdņu pabalstiem un kompensāciju" (turpmāk – Noteikumi Nr.995) un Ministru kabineta

2001.gada 23.oktobra instrukciju Nr.5 „Ierēdņu un valsts pārvaldes iestāžu darbinieku amatu novērtēšanas un amatu kvalifikācijas kategoriju noteikšanas kārtība” (turpmāk – Instrukcija Nr.5), kā arī izmaksāt *J.A.* mēnešalgas starpību par 2005.gadu un 2006.gada pirmo pusgadu (līdz 2006.gada 1.jūlijam, kad jāveic mēnešalgu pārskatīšana atbilstoši jaunajiem kritērijiem).

[2] 2007.gada 19.oktobrī (ar papildinājumu 2007.gada 15.novembrī) Administratīvajā rajona tiesā saņemts *J.A.* (turpmāk arī – pieteicējs) pieteikums par Lēmuma atcelšanu un mantisko zaudējumu atlīdzinājumu Ls 9368,53 apmērā. Pieteikums pamatots šādi.

[2.1] Lēmums ir prettiesisks, jo sākotnējais lēmums bija tiesisks akts, kuru varēja pārsūdzēt viena mēneša laikā Administratīvajā rajona tiesā. Pēc šī termiņa notecējuma minētais akts kļuva neapstrīdams un atbilstoši Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 44.pantam bez procesuālo termiņu atjaunošanas nekādas procesuālas darbības nevarēja veikt.

[2.2] Pieteicējam kā procesa dalībniekam ir tiesības saņemt informāciju par lietas ierosināšanu, tās gaitu, piedalīties lietas izskatīšanā un sniegt paskaidrojumus, izmantot advokāta pakalpojumus. Konkrētajā gadījumā minētās pieteicēja tiesības un arī cilvēktiesības pārkāptas, jo pieteicējam par ierosināto lietu Valsts kanceleja nekādu informāciju nesniedza. Tikai 2007.gada 19.septembrī pieteicējs no Valsts kancelejas saņēma nelabvēlīgo Lēmumu.

[2.3] Satiksmes ministrija nav neviena no APL 76.panta pirmajā daļā ietvertajām personām, kura būtu tiesīga apstrīdēt Pārvaldes lēmumu, tāpēc Lēmums ir atceļams.

[2.4] Lai gan Pārvalde atrodas Ministru prezidenta pakļautībā, Ministru prezidents ir politiska valsts amatpersona un viņa kompetencē neietilpst konkrētu strīdu risināšana starp personu un valsts iestādi. Līdz ar to šī lieta nebija piekritīga izskatīšanai Ministru prezidentam.

[2.5] Ministru prezidents kā politiska valsts amatpersona uzticēja šīs lietas izskatīšanu Valsts kancelejas juriskonsultam, kas pēc sava statusa ir ierēdnis un ir pakļauts Pārvaldei. Tādējādi Valsts kancelejas juriskonsults pārkāpa likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 22.panta otro daļu, saskaņā ar kuru amatpersonai ir pienākums atteikties no amata pienākumu pildīšanas, kad ētisku apsvērumu dēļ varētu tikt apšaubīta tās darbības objektivitāte un neitralitāte.

[3] Rakstveida paskaidrojumos Administratīvajai rajona tiesai Ministru prezidents (turpmāk arī – atbildētājs) norāda, ka pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem.

[3.1] APL 76.panta pirmā daļa noteic, ka administratīvo aktu var apstrīdēt adresāts, trešā persona, šā likuma 29.pantā minētais subjekts, kā arī privātpersona, kuras tiesības vai tiesiskās intereses attiecīgais administratīvais akts ierobežo un kura administratīvajā procesā nav bijusi

pieaicināta kā trešā persona. APL 27.panta otrā daļa noteic, ka publisko tiesību subjekts var būt administratīvā akta adresāts vai to var skart faktiskā rīcība gadījumos, kad tas atrodas salīdzināmā situācijā ar privātpersonu un konkrētajā gadījumā ir pakļauts tādiem pašiem tiesību priekšrakstiem kā privātpersona. Konkrētajā gadījumā Satiksmes ministrija neatrodas salīdzināmā situācijā ar privātpersonu, jo saskaņā ar Valsts civildienesta likuma 4.pantu valsts civildienesta jomā tā ir funkcionāli padota Pārvaldei un līdz ar to tā nevar vērsties ar sūdzību Administratīvajā rajona tiesā par augstākstāvošas iestādes lēmumu. Tādējādi, skatot pēcpārbaudes kārtībā sākotnējo lēmumu, nebija izskatāms jautājums par procesuālo termiņu noilgumu, kā arī jautājums par pārsūdzības piekritību administratīvajai tiesai.

Pārvalde ir Ministru prezidenta tiešā pakļautībā. Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.pantu un 67.panta ceturto daļu valsts pārvaldes institucionālo sistēmu pastāvīgi pārbauda un, ja nepieciešams, pilnveido. Augstāka pārvaldes amatpersona var atcelt vai grozīt jebkuras zemākas amatpersonas prettiesisku vai nelietderīgu pārvaldes lēmumu.

APL 83.pants noteic, ka iestāde pēc savas iniciatīvas vai adresāta lūguma var atcelt administratīvo aktu, kas jau kļuvis neapstrīdams, ievērojot šā likuma 85. un 86.panta noteikumus. Konkrētajā gadījumā atbildētājs, ievērojot APL 86.panta otrās daļas 3.punktu, ar jaunu administratīvo aktu atcēla adresātam labvēlīgu prettiesisku Pārvaldes lēmumu.

[3.2] Pēcpārbaudes pamatā bija Pārvaldes lēmuma likumības un lietderības izvērtējums. Attiecībā uz adresātu Pārvaldes lēmums pēcpārbaudes uzsākšanas brīdī bija uzskatāms par neapstrīdamu administratīvo aktu.

Tā kā lietas būtības pamatā ir Satiksmes ministrijas un Pārvaldes atšķirīgie viedokļi par tiesību normu interpretāciju, atbilstoši APL 62.panta otrajai daļai adresāta subjektīvais viedoklis par iestāžu tiesību normu piemērošanas pareizību nebija nepieciešams, tādēļ netika uzklausīts.

[3.3] Pārvaldes lēmuma tiesiskums un lietderība skatīta nevis apstrīdēšanas kārtībā, bet pēcpārbaudes kārtībā atbilstoši APL 1.panta otrajai daļai, 7.panta ceturtajai daļai un Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 35.panta pirmajai daļai.

[3.4] Pēcpārbaudes lietā gala lēmumu pieņem un to paraksta Ministru prezidents. Savukārt atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 26.panta pirmajai un piektajai daļai, Ministru kabineta iekārtas likuma 31. un 33.pantam Valsts kanceleja pārzina Ministru kabineta un Ministru prezidenta lietvedību (..) un pilda citus Ministru prezidenta dotos uzdevumus.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 15.septembra spriedumu noraidīts pieteicēja pieteikums par labvēlīga lēmuma izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu apstiprinātas tiesības saņemt mēnešalgas starpību

par 2005. un 2006.gada pirmo pusgadu un par mantisko zaudējumu atlīdzinājumu Ls 9368,53 apmērā. Spriedums pamatots šādi.

[4.1] Tiesa konstatējusi šādus lietas apstākļus.

[4.1.1] 2006.gada 12.februārī pieteicējs iesniedza sūdzību Pārvaldē par Satiksmes ministrijas 2006.gada 27.janvāra lēmuma likumību, jo pieteicējam tika piemērots disciplinārsods – piezīme, kā arī noteikta būtiski atšķirīga mēnešalga ar viena līmeņa ierēdņiem un netika izmaksāta prēmija, kā arī pabalsts sakarā ar ģimenes locekļa nāvi (*lietas II sējuma 74. – 75.lapa*).

[4.1.2] Satiksmes ministrijas valsts sekretāram adresētajā 2006.gada 4.aprīļa iesniegumā „Par attieksmi par pārcelšanu" pieteicējs lūdza izvērtēt cita piedāvātā ierēdņa amata – */amats/* – neatbilstību *J.A.* ierēdņa kvalifikācijas pakāpei, kā arī izmaksāt *J.A.* kā */amats/* darba algu saskaņā ar Noteikumiem Nr.995, kas bija spēkā no 2006.gada 1.janvāra, atbilstoši 2.kvalifikācijas pakāpei noteiktajam maksimālajam līmenim Ls 620 apmērā, līdzvērtīgi kā tas tiek noteikts *J.L.*, kuram pēc būtības ir zemāks kvalifikācijas pakāpes koeficients (*lietas I sējuma 246. – 249.lapa*).

[4.1.3] 2006.gada 15.decembrī Pārvalde pieņēma lēmumu Nr.38, atzīstot *J.A.* sūdzību par nepamatotu daļā par prēmiju un pabalsta sakarā ar ģimenes locekļa nāvi neizmaksāšanu, bet par pamatotu daļā par disciplinārsoda rīkojuma izdošanu un attiecībā uz būtiski atšķirīgu mēnešalgas noteikšanu, uzliekot pienākumu Satiksmes ministrijai novērst pieļautās prettiesiskās darbības mēnešalgas apmēra noteikšanā un izmaksāt *J.A.* mēnešalgas starpību par 2005.gadu un 2006.gada pirmo pusgadu.

Minētajā lēmumā noteikts, ka tas stājas spēkā ar tā saņemšanas dienu un ir pārsūdzams Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā. Minētais lēmums mēneša laikā netika pārsūdzēts (*lietas I sējuma 68. – 86.lapa*).

[4.1.4] 2007.gada 20.februārī pieteicējs iesniedza sūdzību Pārvaldē par to, ka Satiksmes ministrija nepilda Pārvaldes lēmumu (*lietas II sējuma 159. – 160.lapa*).

[4.1.5] 2007.gada 26.februārī Pārvalde ar vēstuli Nr.08/303 vērsās pie Satiksmes ministrijas valsts sekretāra (*lietas I sējuma 190.lapa*), uz kuru 2007.gada 27.martā sniegta atbilde, ka Satiksmes ministrija ir vērsusies pie Ministru prezidenta ar lūgumu veikt pēcpārbaudi minētajā lietā (*lietas I sējuma 189.lapa*).

[4.1.6] 2007.gada 18.septembrī Ministru prezidents pieņēma lēmumu Nr.18/SAN-856, ar kuru atstāja negrozītu Pārvaldes lēmumu Nr.38 (3.1.apakšpunkts) daļā par rīkojuma „Par disciplinārsodu" atcelšanu un disciplinārlietas izbeigšanu un atcēla Pārvaldes lēmumu Nr.38 (3.2.apakšpunkts) daļā par pienākumu Satiksmes ministrijai izmaksāt pieteicējam mēnešalgas starpību par 2005.gadu un 2006.gada pirmo pusgadu (līdz 2006.gada 1.jūlijam, kad bija jāveic mēnešalgu pārskatīšana atbilstoši jaunajiem kritērijiem).

[4.2] Kā izriet no pieteikuma, pieteicējs kā Satiksmes ministrijas */amats/* – amatpersona – ir vēlējies saņemt lielāku mēnešalgu, līdzvērtīgu */amats/ J.L.* mēnešalgai.

Ar Lēmumu atzīts, ka lielākas mēnešalgas noteikšanai pieteicējam nav pamata, līdz ar to faktiski ir atteikts pieteicēja lūgums.

Kā atzīts administratīvo tiesu judikatūrā, atteikums ir negatīvs administratīvais akts, kas neko nemaina personas tiesiskajā stāvoklī un tam nav turpinošas iedarbības. Līdz ar to nav iespējams runāt par atteikuma kā tāda spēka zaudēšanu vai atcelšanu. Atceļot atteikumu, personas tiesiskajā stāvoklī nekas nemainās. Tāpēc arī atteikuma gadījumā pieteikuma priekšmets tiesā ir labvēlīga administratīvā akta izdošana. Ja labvēlīga administratīvā akta izdošana nav iespējama, tad tiesa var vērtēt tikai atteikuma prettiesiskumu (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 14.jūnija spriedumu lietā Nr.SKA-255/2007*).

Līdz ar to konkrētajā gadījumā tiesai ir jāpārbauda, vai pastāv priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīga lēmuma izdošanai, ar kuru pieteicējam tiktu apstiprinātas tiesības saņemt mēnešalgas starpību par 2005. un 2006.gada pirmo pusgadu, kā tas tika noteikts sākotnējā lēmumā.

[4.3] Atbilstoši Valsts civildienesta likuma 4.panta pirmajai daļai Pārvalde ir Ministru prezidenta tiešā pakļautībā esoša valsts pārvaldes iestāde. Pakļautība nozīmē augstākas amatpersonas tiesības (..) atcelt zemākas iestādes lēmumu (Valsts pārvaldes iekārtas likuma 7.panta ceturtā daļa). Arī atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 67.panta ceturtajai daļai augstāka pārvaldes amatpersona ar motivētu lēmumu var atcelt vai grozīt jebkuras zemākas amatpersonas prettiesisku vai nelietderīgu pārvaldes lēmumu.

Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 35.panta pirmā daļa noteic, ka šā likuma 18.panta 1., 2. vai 5.punktā minētā iestāde vai amatpersona [Ministru prezidents; Ministru kabineta loceklis pār viņam padoto iestāžu ierēdņiem; iestādes, kurā ierēdnis pilda valsts civildienestu, augstākā iestāde] pēc savas iniciatīvas var veikt disciplinārlietā pieņemtā lēmuma pēcpārbaudi, ievērojot šā likuma, Valsts pārvaldes iekārtas likuma un APL noteikumus.

Līdz ar to Ministru prezidents hierarhiskā kārtībā kā pār Pārvaldi augstāka amatpersona bija tiesīgs īstenot Pārvaldes pieņemtā lēmuma pēcpārbaudi, izvērtējot tā tiesiskumu un lietderību.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 67.panta otrā daļa noteic, ka administratīvā akta un faktiskās rīcības apstrīdēšanas un atcelšanas kārtību un principus nosaka APL.

Līdz ar to tiesai konkrētajā lietā ir jāpārbauda, vai sākotnējais lēmums uzskatāms par administratīvo aktu.

[4.4] Administratīvā akta definējums ietverts APL 1.panta trešajā daļā, nosakot, ka administratīvais akts ir uz āru vērsts tiesību akts, ko iestādes izdod publisko tiesību jomā attiecībā uz individuāli noteiktu personu vai personām, nodibinot, grozot, konstatējot vai izbeidzot

konkrētas tiesiskās attiecības. Administratīvais akts nav iestādes iekšējais lēmums, bet administratīvais akts ir lēmums par amatpersonas vai iestādei īpaši pakļautas personas tiesiskā statusa nodibināšanu, maiņu, izbeigšanu (..), kā arī cits lēmums, ja tas būtiski ierobežo amatpersonas vai iestādei īpaši pakļautās personas cilvēktiesības.

Kā konstatēts iepriekš, pieteicējs kā Satiksmes ministrijas */amats/* – amatpersona – ir vēlējies saņemt lielāku mēnešalgu. Lietā nav strīda par to, ka pieteicējs, pildot amata pienākumus Satiksmes ministrijā, ir bijis civildienesta ierēdnis, līdz ar to pieteicējs ir uzskatāms par iestādei īpaši pakļautu personu.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Senāts) kā kritērijus, kas būtiski ierobežo amatpersonas vai iestādei īpaši pakļautās personas cilvēktiesības, ir atzinis iestādes personāla darba samaksas politiku, to, kā tiek noteikta ierēdņa darba samaksa, kāds ir attiecīgā amata atalgojums dažādās struktūrvienībās (ja atalgojums atšķiras, kāds ir šo atšķirību pamatojums), u.c. Vienīgi atbildot uz minētajiem jautājumiem, iespējams secināt, vai apstrīdētais akts konkrētajā gadījumā ir būtiski ierobežojis pieteicēja cilvēktiesības un tādējādi vai pieteikums ir izskatāms administratīvā procesa kārtībā (*sk. Senāta 2007.gada 23.marta lēmuma lietā Nr.SKA-258/2007 11.punktu*).

Tā kā ierēdņa darba samaksas jautājums ietekmē iestādei īpaši pakļautās personas cilvēktiesības, un konkrētajā gadījumā starpība, par kādu tika lūgts palielināt atalgojumu 2006.gada pirmajā pusgadā – no Ls 380 uz Ls 620 mēnesī, uzskatāma par būtisku pieteicēja atalgojuma noteikšanai, tiesa atzinusi sākotnējo lēmumu par administratīvo aktu.

[4.5] Kā konstatēts iepriekš, sākotnējā lēmumā noteikts, ka tas stājas spēkā ar tā saņemšanas dienu un ir pārsūdzams Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā. Pieteicējs minēto lēmumu Administratīvajā rajona tiesā mēneša laikā nav pārsūdzējis, kas apstiprina to, ka pieteicējs piekritis sākotnējam lēmumam daļā par atteikumu izmaksāt pieteicējam prēmiju, kā arī pabalstu sakarā ar ģimenes locekļa nāvi, līdz ar to tiesa konkrētajā lietā šos apstākļus nevērtēs.

Arī Satiksmes ministrija nav izmantojusi savas tiesības uz sākotnējā lēmuma pēcpārbaudes veikšanu viena mēneša laikā [atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 67.panta otrajai daļai], līdz ar to tas kļuvis neapstrīdams.

Lēmuma pieņemšanas brīdī APL 83.panta pirmā daļa (*redakcijā uz 2007.gada 1.janvāri*) noteica, ka iestāde pēc savas iniciatīvas vai adresāta lūguma var atcelt administratīvo aktu, kas jau kļuvis neapstrīdams, tikai ievērojot šā likuma 85. un 86.panta noteikumus.

Tā kā sākotnējā lēmuma 3.2.apakšpunktu, kas bija pieteicējam labvēlīgs administratīvais akts, Ministru prezidents uzskatīja par prettiesisku, tad konkrētajā gadījumā Ministru prezidents vadījies no APL 86.panta otrās daļas 3.punktā noteiktā normatīvā regulējuma: adresātam labvēlīgu prettiesisku administratīvo aktu var atcelt, ja ir vismaz viens no

šādiem apstākļiem: (..) administratīvā akta palikšana spēkā skar būtiskas sabiedrības intereses. Ja adresāts uz attiecīgā administratīvā akta pamata ir saņēmis naudu vai citus labumus, šis administratīvais akts zaudē spēku ar tā atcelšanas dienu. Attiecīgā publisko tiesību juridiskā persona saskaņā ar šā likuma 8.nodaļu atlīdzina adresātam zaudējumus vai personisko kaitējumu, kas tam radies sakarā ar administratīvā akta atcelšanu.

Kā izriet no pieteicēja pieteikuma un Lēmumā ietvertā pamatojuma, pieteicēja un atbildētāja vērtējums par sākotnējā lēmuma tiesiskumu atšķiras. Ņemot vērā, ka adresātam labvēlīga tiesiska un prettiesiska administratīvā akta atcelšanai ir noteikti dažādi kritēriji [atbilstoši APL 85.panta otrajai daļai (*redakcijā uz 2007.gada 1.janvāri*) adresātam labvēlīgu tiesisku administratīvo aktu var atcelt tad, ja ir vismaz viens no šādiem apstākļiem: 1) tiesību norma pieļauj administratīvā akta atcelšanu un tā šajā administratīvajā aktā ir norādīta; 2) administratīvais akts izdots ar kādu citu nosacījumu un šis nosacījums nav vispār izpildīts, nav pienācīgi izpildīts vai nav laikus izpildīts; 3) mainījušies lietas faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kuriem pastāvot administratīvā akta izdošanas brīdī iestāde varētu šādu administratīvo aktu neizdot. Šādā gadījumā administratīvo aktu var atcelt triju mēnešu laikā no dienas, kad iestāde uzzināja par tā atcelšanas iespēju, bet ne vēlāk kā viena gada laikā no tā spēkā stāšanās dienas; 4) mainījušies lietas faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kuriem pastāvot administratīvā akta izdošanas brīdī iestāde varētu šādu administratīvo aktu neizdot, un administratīvā akta palikšana spēkā skar būtiskas sabiedrības intereses], tiesai vispirms ir nepieciešams pārbaudīt sākotnējā lēmuma 3.2.apakšpunkta, ar kuru pieteicēja sūdzība atzīta par pamatotu daļā attiecībā uz Satiksmes ministrijas rīcību, nosakot būtiski atšķirīgu mēnešalgu un uzlikts pienākums Satiksmes ministrijai novērst pieļautās prettiesiskās darbības mēnešalgas apmēra noteikšanā, ievērojot samaksas noteikumus un instrukciju, kā arī izmaksāt pieteicējam mēnešalgas starpību par 2005.gadu un 2006.gada pirmo pusgadu, tiesiskumu.

[4.6] Valsts civildienesta likuma 23.panta pirmā daļa līdz 2006.gada 1.janvārim noteica, ka ierēdnis saņem mēnešalgu, kuru atbilstoši ierēdņa amata kvalifikācijas kategorijai un pakāpei Ministru kabineta noteiktajā apmērā un kārtībā nosaka iestādes vadītājs. Valsts civildienesta likuma 36.panta pirmā daļa noteica, ka ierēdņu amati tiek iedalīti amatu kvalifikācijas kategorijās. Ierēdņu amatu novērtēšanas kārtību, kā arī kvalifikācijas kategorijas un to noteikšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

Ministru kabineta 2004.gada 23.novembra noteikumu Nr.959 „Noteikumi par ierēdņu un tiešās pārvaldes iestāžu darbinieku darba samaksu, kvalifikācijas pakāpēm un ierēdņu pabalstiem", kas bija spēkā līdz 2006.gada 1.janvārim (turpmāk – Noteikumi Nr.959) 5.punkts noteica, ka ierēdnis saņem mēnešalgu atbilstoši amatam un kvalifikācijas pakāpei. Mēnešalgas konkrēto apmēru ierēdnim un darbiniekam saskaņā ar šo noteikumu 1.pielikumu nosaka iestādes vadītājs (..).

Noteikumu Nr.959 1.pielikums noteica ierēdņu un tiešās pārvaldes iestāžu darbinieku mēnešalgas (mēneša darba algas) amplitūdu latos konkrētiem amatu nosaukumiem, gradējot tos trīs kvalifikācijas pakāpēs. Pēc pielikumā noteiktā konstatējams, ka vienam amatam vienas kvalifikācijas pakāpes ietvaros varēja būt ievērojama mēnešalgas amplitūda.

Kvalifikācijas pakāpju piešķiršanas kārtību regulēja Noteikumu Nr.959 tiesību normas, kas tika ietvertas 6. – 8.punktā, no kurām secināms, ka kvalifikācijas pakāpe bija atkarīga no nostrādātā gadu skaita tiešās pārvaldes iestādē, sākot no 2001.gada 2.janvāra, un novērtējuma.

Laikā no 2006.gada 1.janvāra Valsts civildienesta likuma 23.panta pirmā daļa paredzēja, ka ierēdnis saņem mēnešalgu, kuru atbilstoši ierēdņa ieņemamā amata amatu saimei, līmenim un ierēdņa kvalifikācijas pakāpei Ministru kabineta noteiktajā apmērā un kārtībā nosaka iestādes vadītājs (..).

Noteikumu Nr.995 5.punkts paredzēja, lai noteiktu ierēdņa, darbinieka un amatpersonas mēnešalgu, ierēdņa, darbinieka un amatpersonas amatu klasificē saskaņā ar Ministru kabineta 2005.gada 3.maija noteikumiem Nr.310 „Noteikumi par amatu klasifikācijas sistēmu un amatu klasificēšanas kārtību valsts tiešās pārvaldes iestādēs" (turpmāk – Noteikumi Nr.310) un nosaka amata saimi un līmeni. Pamatojoties uz amata saimi un līmeni, nosaka amatam atbilstošo mēnešalgu grupu (1.pielikums).

Savukārt šo noteikumu 6.punkts noteica, ka atbilstoši amatam noteiktajai mēnešalgu grupai un ierēdņa, darbinieka vai amatpersonas kvalifikācijas pakāpei iestādes vadītājs vai viņa pilnvarota amatpersona nosaka ierēdņa, darbinieka un amatpersonas mēnešalgu saskaņā ar šo noteikumu 2.pielikumu.

Kā bija noteikts Noteikumu Nr.995 8.punktā, kvalifikācijas pakāpes (kopā paredzētas sešas) piešķiršanai piemēroja šādus individuālā vērtējuma kritērijus: amata pienākumu vai darba izpilde, kuru nosaka atbilstoši ierēdņa, darbinieka un amatpersonas darbības un tās rezultātu ikgadējam novērtējumam, un valsts dienestā nostrādātais laiks.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.995 46.punktu kvalifikācijas pakāpju piešķiršanai saskaņā ar noteikumu Nr.995 8.punktu bija noteikts pārejas periods līdz 2006.gada 1.jūlijam. Laikā no 2006.gada 1.janvāra līdz 2006.gada 1.jūlijam bija jāpiemēro Noteikumu Nr.995 8.pielikumu, saskaņā ar kuru bija noteiktas divas kvalifikācijas pakāpes.

Interpretējot minētās tiesību normas kopsakarā, tiesa secinājusi, ka līdz 2006.gada 1.janvārim ierēdņa amatalga bija atkarīga no konkrēti noteikta amata nosaukuma un kvalifikācijas pakāpes, kas savukārt ietvēra nostrādāto gadu skaitu valsts pārvaldē un novērtējumu. Normatīvais regulējums laikā no 2006.gada 1.janvāra paredzēja pārejas periodu, un mēnešalgas noteikšanai tika piemērots Noteikumu Nr.995 8.pielikums, kas paredzēja tikai divas kvalifikācijas pakāpes atkarībā no nostrādātā gadu skaita valsts pārvaldē atbilstoši konkrētam amata nosaukumam. Pēc

2006.gada 1.jūlija bija paredzēts pāriet uz sistēmu, ka ierēdņa amatalga ir atkarīga nevis no konkrēta amata nosaukuma, bet amati tika klasificēti pēc to pienākumu apraksta, piešķirot tiem noteiktu saimi un līmeni, papildus piemērojot atbilstošo kvalifikācijas pakāpi (nostrādātais gadu skaits un novērtējums), tādējādi nosakot ierēdņa atalgojuma mēnešalgas intervālu.

Savukārt attiecībā uz amata kvalifikācijas kategorijām Instrukcijas Nr.5, kas bija spēkā līdz 2005.gada 10.maijam, 2.punkts noteica, ka atbilstoši metodikai valsts pārvaldes iestādes ekspertu grupa novērtē amatus, ievērojot valsts civildienesta ierēdņu amata aprakstus un darbinieku pienākumu aprakstus attiecīgajā valsts pārvaldes iestādē, un valsts pārvaldes iestādes vadītājs nosaka katram amatam atbilstošu kvalifikācijas kategoriju. Amatus novērtēja un kvalifikācijas kategorijas noteica saskaņā ar vērtēšanas rādītāju sistēmu (instrukcijas 1.pielikums), kas ietvēra izglītību un profesionālo pieredzi, darba raksturojumu un atbildības rādītājus. Darba raksturojuma ietvaros tika vērtēta darba sarežģītība, garīgā piepūle un sadarbība.

[4.7] Tiesa secinājusi, ka laika posmā no 2005.gada 1.janvāra līdz 2006.gada 1.jūlijam mēnešalgas noteikšanas kritēriji bija šādi: amata nosaukums (kam noteikta individuāla kvalifikācijas kategorija); kvalifikācijas pakāpe (kas ietvēra nostrādāto gadu skaitu valsts pārvaldē un ierēdņa novērtējumu).

Taču, kā redzams, vērtējot Noteikumu Nr.959 1.pielikumu un Noteikumu Nr.995 8.pielikumu, minētie kritēriji – amata nosaukums un kvalifikācijas pakāpe – noteica tikai konkrēto mēnešalgas intervālu. Interpretējot Valsts civildienesta likuma 23.panta pirmo daļu, secināms, ka likumdevējs ir paredzējis noteiktu gradācijas iespēju arī katram viena nosaukuma amatam, vadoties no veicamo pienākumu rakstura. Attiecīgi iestādes vadītājam, nosakot konkrētu mēnešalgas apmēru, arī kvalifikācijas kategorija ir jāņem vērā.

[4.8] Tiesa nav piekritusi sākotnējā lēmumā piemērotai nostājai, ka vienāda amata kvalifikācijas kategorija norāda, ka šie amati pēc Ministru kabineta apstiprinātajiem kritērijiem ir vērtējami vienādi. Tiesa atzinusi, ka kvalifikācijas kategorijas noteikšanai tiek vērtēta darba sarežģītība, garīgā piepūle un sadarbība, taču tie nav vienīgie kritēriji, kas raksturo veicamo darbu un tā izpildi. Līdz ar to iestādes vadītājam noteiktais mēnešalgas diapazons ļauj vērtēt arī ierēdņa individuālo darba izpildi.

Tiesa atzinusi, ja attiecībā uz ierēdņu mēnešalgu noteikšanu tiktu piemērota darba samaksas sistēma, kas paredz ierēdņiem ar vienādām kvalifikācijas pakāpēm un vienādām kvalifikācijas kategorijām saņemt arī pilnīgi vienādu mēnešalgu, tad tiktu pārkāpts vienlīdzības princips pie veicamā darba izpildes izvērtējuma un attiecīgi tas degradētu katra ierēdņa personisko motivāciju paveikt viņam uzticēto dabu pēc iespējas kvalitatīvi.

[4.9] Satiksmes ministrijas nozares vadības personāla saraksts apliecina, ka ar 2005.gada 3.janvāri *J.A.* ir noteikta 2.kvalifikācijas pakāpe un mēnešalga Ls 380 apmērā (*lietas II sējuma 88.lapa*). Attiecīgi *J.L.* tajā

laikā kā nodaļas vadītājam tika noteikta mēnešalga Ls 460 apmērā. Ierēdņa darbības un tās rezultātu novērtēšanas protokols liecina, ka *J.A.* novērtējums par 2004.gadu ir „C" (*lietas II sējuma 89. – 91.lapa*), savukārt *J.L.* – „B" (*lietas II sējuma 100. – 102.lapa*). Novērtējumi par 2004.gadu noteica arī kvalifikācijas pakāpes un attiecīgi mēnešalgas noteikšanu par 2005.gadu.

2005.gadā saskaņā ar Noteikumu Nr.959 */noteikumu pielikuma numurs/ /noteikumu punkta numurs/* ministrijas departamenta */amats/* ar */kvalifikācijas pakāpe/* mēnešalgas diapazons bija Ls 179 – 564.

2006.gadā saskaņā ar Satiksmes ministrijas 2005.gada 30.decembra rīkojumu Nr.02-03/398 *J.L.* tika noteikta mēnešalga Ls 620 apmērā, savukārt *J.A.* palika iepriekšējā – Ls 380 apmērā (*lietas II sējuma 29.lapa*), saskaņā ar Noteikumu Nr.995 8.pielikuma */noteikumu punkta numurs/* kā nostrādājušiem ilgāk par trim gadiem piešķirot */kvalifikācijas pakāpe/*. *J.L.* par 2005.gadu novērtējums ir „B" (*lietas II sējuma 97. – 99.lapa*), savukārt saskaņā ar Satiksmes ministrijas sniegto informāciju *J.A.* novērtējums nav veikts, jo pieteicējs ir izvairījies no novērtējuma (*sk. Satiksmes ministrijas 2007.gada 4.jūnija vēstuli Nr.02-17/96 Valsts kancelejai, lietas I sējuma 153.lapa*).

Kā liecina lietā esošās darbnespējas lapu kopijas, *J.A.* laikā no 2005.gada 28.septembra līdz 2005.gada 27.novembrim un no 2005.gada 12.decembra līdz 2006.gada 13.janvārim nav atradies darbā slimības dēļ (*lietas II sējuma 21. – 25.lapa*). Pieteicēja darbs par 2005.gadu nav bijis novērtēts, jo pieteicējs norādītajos periodos slimības dēļ nav bijis darbā, savukārt 2006.gada 12.februārī pieteicējs iesniedza sūdzību Pārvaldē par Satiksmes ministrijas 2006.gada 27.janvāra lēmuma likumību, uzskatot, ka pieteicējam noteikta būtiski atšķirīga mēnešalga ar viena līmeņa ierēdņiem.

Satiksmes ministrijas sniegtā informācija apliecina, ka *J.A.* un *J.L.* veicamo darbu apjoms un darba intensitāte (piemēram, izstrādāto normatīvo aktu projektu skaits) 2005.gadā bija atšķirīgs un, pastāvot atšķirīgiem lietas apstākļiem, tika noteiktas atšķirīgas mēnešalgas (*lietas II sējuma 6. – 8.lapa*).

Līdz 2006.gada 1.jūlijam Noteikumu Nr.995 8.pielikuma */noteikumu punkta numurs/* paredzēja, ka */amats/* mēnešalgas diapazons ir Ls 260 – 620 apmērā.

Ņemot vērā norādīto, tiesa atzinusi, ka būtiska atšķirība starp *J.A.* un *J.L.* mēnešalgu bija konstatējama tikai 2006.gadā, attiecīgi – Ls 380 un Ls 620, kas tika noteikta, balstoties uz *J.L.* darbības vērtējumu par 2005.gadu. Tā kā pieteicēja darbs 2005.gadā netika novērtēts, bet *J.L.* un *J.A.* darba apjomā un darba izpildē bija atšķirība, tiesa atzinusi, ka Satiksmes ministrijai bija iespējams minētajām amatpersonām noteikt atšķirīgu mēnešalgu.

Tiesas ieskatā pieteicēja atsauce uz Satiksmes ministrijas 2006.gada 31.oktobra rīkojumu Nr.02-03/282, ka *J.A.* piešķirta */kvalifikācijas pakāpe/*,

nepierāda faktu, ka pieteicēja darba novērtējums par 2005.gadu vai 2006.gada pirmo pusi būtu bijis pozitīvāks nekā iepriekš par 2004.gadu.

[4.10] Kā izriet no sākotnējā lēmuma pamatojuma, Pārvalde, balstoties uz Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 107.pantu, kā arī Valsts civildienesta likuma 1.pantu un 23.panta pirmo daļu, secinājusi, ka ierēdņiem, kas ieņem vienas kvalifikācijas pakāpes un kategorijas amatus, ir jānosaka vienāda mēnešalga. Tiesa atzinusi, ka atšķirīgs veicamo pienākumu apjoms un darba intensitāte uzskatāma par pamatu atšķirīgu mēnešalgu noteikšanai.

Satversmes 107.pants noteic, ka ikvienam darbiniekam ir tiesības saņemt veiktajam darbam atbilstošu samaksu, kas nav mazāka par valsts noteikto minimumu. No minētā izriet, ka pamatkritērijs mēnešalgas noteikšanai ir veicamais darbs, bet ne amata kategorija un kvalifikācijas pakāpe. Līdz ar to sākotnējā lēmumā ietverto pamatojumu par vienādas mēnešalgas noteikšanu ierēdņiem, kas ieņem vienas kvalifikācijas pakāpes un kategorijas amatus, tiesa atzinusi par neatbilstošu tiesas citētajām tiesību normām, kā rezultātā tiesai bijis pamats sākotnējo lēmumu atzīt par prettiesisku administratīvo aktu.

[4.11] Tiesa atzinusi, ka, ievērojot APL 86.panta otrās daļas 3.punktā noteikto, augstākai amatpersonai [konkrētajā gadījumā Ministru prezidentam] bija tiesības atcelt sākotnējo lēmumu, jo, kā pamatoti norādīts Lēmumā, šāda administratīvā akta palikšana spēkā skar būtiskas sabiedrības intereses – nepamatoti liela atalgojuma noteikšana personai, kura nav veikusi atalgojumam adekvātu darbu, ietekmē sabiedrības intereses uz valsts budžeta līdzekļu, no kuriem tiek izmaksāts atalgojums valsts civildienesta ierēdņiem, taisnīgu un pamatotu izlietošanu.

[4.12] Ņemot vērā, ka, pārbaudot sākotnējā lēmuma tiesiskumu, tiesa vienlaikus izvērtēja arī apstākļus, vai konkrētajā gadījumā pastāv priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīga risinājuma noteikšanai attiecībā uz iespēju izmaksāt pieteicējam mēnešalgas starpību, ievērojot Satiksmes ministrijas */amats/ J.L.* un pieteicējam noteiktās mēnešalgas starpību, tiesa secinājusi, ka konkrētajā gadījumā nepastāv priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīga regulējuma noteikšanai.

Kā izriet no pieteicēja pieteikuma precizējumiem un papildinājumiem (*lietas 1.sējuma 36.lapa*), mantisko zaudējumu atlīdzinājumu summu veido mēnešalgas starpība starp pieteicējam un *J.L.* noteikto mēnešalgu 2005.gadā un 2006.gada pirmajā pusgadā. Tā kā tiesa atzinusi, ka konkrētajā gadījumā nepastāv priekšnoteikumi pieteicēja mēnešalgas noteikšanai tādā apmērā, kāds bija noteikts *J.L.*, un pieteicējs uz sākotnējā lēmuma pamata nebija saņēmis naudu vai citus labumus, līdz ar to pieteicējam nav radušies nekādi zaudējumi sakarā ar sākotnēja lēmuma atcelšanu, kas būtu atlīdzināmi saskaņā ar APL 8.nodaļu, tad pieteicēja prasība par mantisko zaudējumu atlīdzinājumu Ls 9368,53 apmērā ir noraidāma.

[4.13] Pieteicējs pieteikumā izteicis iebildumu, ka atbilstoši APL normām pieteicējam netika nodrošinātas tiesības saņemt informāciju par pēcpārbaudes lietas ierosināšanu, tās gaitu, piedalīties lietas izskatīšanā un sniegt paskaidrojumus. Tiesa konstatējusi, ka konkrētajā gadījumā pēcpārbaudes lietas ierosināšanas pamatā bija divu valsts pārvaldes iestāžu atšķirīgs viedoklis par darba samaksas noteikšanai piemērojamo tiesību normu interpretāciju, nevis lietas faktiskajiem apstākļiem, līdz ar to pieteicēja viedokļa noskaidrošana atbilstoši APL 62.panta otrās daļas 3.punktam nebija nozīmīga.

[4.14] Pieteicējs uzskata, ka Satiksmes ministrija atbilstoši APL 76.panta pirmajai daļai nav neviena no minētā likuma pantā minētajām personām, kas ir tiesīga apstrīdēt Pārvaldes lēmumu, tāpēc konkrētajā gadījumā ir pārkāpts likums un Lēmums ir atceļams.

Tiesa šādu pieteicēja viedokli atzinusi par nepamatotu, jo sākotnējais lēmums attiecībā uz Satiksmes ministrijai uzdotu pienākumu atzīstams par pārvaldes lēmumu atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1.panta 7.punktam. Kā norādīts iepriekš, minētā likuma 67.pantā noteiktie pārvaldes lēmuma pēcpārbaudes veikšanas kritēriji bija piemērojami arī attiecībā uz sākotnējo lēmumu, ievērojot APL noteiktos termiņus. Savukārt lēmuma pieņemšanas termiņš APL 86.panta otrās daļas 3.punktā nav noteikts.

Papildus tiesa norādījusi, ka ar Lēmuma 8.2.punktu nolemts atcelt Pārvaldes, t.i., citas valsts pārvaldes iestādes, sākotnējā lēmuma 3.2.apakšpunktu daļā par pienākuma uzlikšanu Satiksmes ministrijai izmaksāt pieteicējam mēnešalgas starpību par 2005.gadu un 2006.gada pirmo pusgadu (līdz 2006.gada 1.jūlijam, kad bija jāveic mēnešalgu pārskatīšana atbilstoši jaunajiem kritērijiem).

Atbilstoši Valsts civildienesta likuma 23.panta pirmajai daļai ierēdnis saņem mēnešalgu, kuru atbilstoši ierēdņa ieņemamā amata amatu saimei, līmenim un ierēdņa kvalifikācijas pakāpei Ministru kabineta noteiktajā apmērā un kārtībā nosaka iestādes vadītājs. Līdz ar to ne pārsūdzētais Lēmums, ne arī sākotnējais lēmums nenoteica galīgo noregulējumu izmaksāt pieteicējam konkrēto atalgojuma summu noteiktā apmērā. Līdz ar to secināms, ka atlīdzinājumu Satiksmes ministrijas ierēdnim varēja noteikt un attiecīgi administratīvo aktu pieteicējam varēja izdot Satiksmes ministrijas valsts sekretārs.

Kā izriet no lietas faktiskajiem apstākļiem, pieteicējs 2006.gada 4.aprīlī vērsās ar iesniegumu pie Satiksmes ministrijas valsts sekretāra ar lūgumu izmaksāt mēnešalgu, kas ir līdzvērtīga otra */amats/ J.L.* mēnešalgai. Lietā nav apliecinājuma par Satiksmes ministrijas atbildi uz šo iesniegumu, taču, tā kā Satiksmes ministrija 2006.gada 9.martā ir sniegusi paskaidrojumus Pārvaldei lietā, kas bija ierosināta, reaģējot uz 2006.gada 21.februārī Pārvaldei iesniegto pieteicēja sūdzību (*lietas II sējuma 42. – 43.lapa*), un tika gaidīts Pārvaldes lēmums šajā lietā, tiesa atzinusi, ka Satiksmes ministrijai nebija jāsniedz pieteicējam atbildi uz minēto

iesniegumu. Visi pārējie lēmumi saistībā ar pieteicēja iesniegumā iestādei iekļauto lūgumu izvērtējumu ir uzskatāmi par administratīvās lietas turpinājumu.

[4.15] Pieteicējs pieteikumā norādījis, ka Ministru prezidents nevarēja pieņemt Lēmumu, jo viņš ir politiska valsts amatpersona un viņa kompetencē neietilpst konkrētu strīdu risināšana starp konkrētu personu un valsts iestādi.

Tiesa šādu pieteicēja argumentu atzinusi par nepamatotu, jo Ministru prezidents atzīstams par augstāku valsts izpildvaras amatpersonu. Valsts civildienesta likuma 4.panta pirmā daļa paredz, ka Pārvalde ir Ministru prezidenta tiešā pakļautībā esoša valsts pārvaldes iestāde. Līdz ar to Ministru prezidentam bija tiesības pieņemt arī Lēmumu.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 15.septembra spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību, kurā izteikti šādi apsvērumi.

[5.1] Tiesa nav ņēmusi vērā un izanalizējusi tiesisko bāzi, uz kuras balstīts pieteikums. Tiesa pareizi konstatējusi, ka sākotnējais lēmums uzskatāms par administratīvo aktu, kas stājies spēkā tā pieņemšanas brīdī un ir neapstrīdams, jo nav pārsūdzēts likumā noteiktā termiņā. Pieteikumā tika norādīts, ka saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 19.panta otrās daļas 4.punktu, ministrs (arī Ministru prezidents atbilstoši šā likuma 20.panta otrajai daļai) var atcelt parlamentārā sekretāra, valsts sekretāra un citu ministrijas pārvaldes amatpersonu izdotos iekšējos normatīvos aktus, lēmumus un rīkojumus, izņemot administratīvos aktus. Ar Lēmumu atcelts sākotnējā lēmuma 3.2.apakšpunkts, un šāda rīcība ir prettiesiska.

Pēc būtības bija tikai jākonstatē fakts, vai atceltais sākotnējais lēmums ir administratīvais akts, un jāpiemēro Valsts pārvaldes iekārtas likuma 19.panta otrās daļas 4.punkta noteikumi.

[5.2] Tiesa nav izvērtējusi faktu, ka Valsts pārvaldes iekārtas likuma noteikumi par pārvaldes lēmumu pēcpārbaudi, t.i., 67.panta otrā daļa noteic, ka administratīvā akta un faktiskās rīcības apstrīdēšanas un atcelšanas kartību un principus nosaka APL. Faktiski Valsts pārvaldes iekārtas likuma 67.panta otrā daļa, 19.panta otrās daļas 4.punkts un 20.panta otrā daļa attiecībā pret administratīvo aktu salīdzinājumā ar citiem pārvaldes lēmumiem, to pēcpārbaudi un atcelšanu nosaka speciālo tiesību normu. Izvērtējot pēcpārbaudes būtību un jēgu, jāvērš uzmanība uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma koncepcijas („Latvijas Vēstnesis" 26.06.2002., 95 (2670)) 4.nodaļas 2.apakšnodaļā teikto par lēmuma pēckontroli. Proti, ja konkrētā normatīvajā aktā nav noteikts citādi, tad nākamais augstākais pārvaldes darbinieks (normatīvajā aktā var būt noteikta arī cita amatpersona vai institūcija) lēmumu var atcelt vai grozīt, ja viņš konstatē, ka tas ir prettiesisks vai nelietderīgs. Tomēr tas neattiecas uz administratīvajiem aktiem un citiem lēmumiem attiecībā uz indivīdu, jo šeit lēmumu atcelšanu (konkretizējot tiesiskās paļāvības principu) regulē ekskluzīvi (..) APL.

Tātad pēckontrole attiecas galvenokārt uz iestādes iekšējiem lēmumiem attiecībā pret citu iestādi.

Administratīvās apgabaltiesas 2006.gada 10.oktobra lēmuma lietā Nr.AA2582-06/7, kurā kā atbildētājs bija pieaicināts Ministru kabinets, 7.punktā teikts, ka Ministru kabinets ir valsts orgāns, kas realizē izpildvaru. Atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 7.panta pirmajai daļai Ministru kabinets īsteno padotību pār valsts pārvaldes organizāciju (institucionālā padotība) un pār valsts pārvaldes funkciju pildīšanu (funkcionālā padotība), cita starpā, pieņemot ārējus un iekšējus normatīvos aktus, politiskus lēmumus un iekšējus lēmumus. Savukārt iestādes, kas veido valsts pārvaldes sistēmu, atbilstoši APL 1.panta trešajai daļai izdod administratīvos aktus. Tādējādi tieši Ministru kabinetam jeb valdībai nav raksturīgi izdot individuālus tiesību aktus, kas adresēti konkrētām privātpersonām, proti, administratīvos aktus.

Konkrētajā gadījumā pārkāpti APL 76.panta otrās daļas noteikumi par administratīvā akta pārsūdzības kārtību tiesā nevis Ministru kabinetā, APL 43.panta un 44.panta noteikumi par procesuālā termiņa izbeigšanos un termiņa nokavējuma sekām, kas uzliek iestādei pienākumu neizskatīt lietu, kā arī to atjaunošanas kārtību (APL 46.pants). Satiksmes ministrija iesniedza lūgumu par pēcpārbaudi attiecībā uz administratīvo aktu – sākotnējo lēmumu, 2007.gada 5.martā, t.i., pēc procesuālo termiņu notecējuma. Tiesa nepamatoti uzskatījusi, ka šajā gadījumā APL kārtība, ierosinot pēcpārbaudi, nav jāievēro, bet pēcpārbaudi par šo administratīvo aktu var ierosināt ārpus APL noteiktās kārtības – jebkurā laikā.

[5.3] Lietā nav iesniegts Ministru prezidenta lēmums par pēcpārbaudes ierosināšanu un tā pamatojums, bet tiesa nav izvērtējusi šo faktu un tā atbilstību APL.

[5.4] Tiesa nav izvērtējusi APL pārkāpumus lietas pēcpārbaudes izskatīšanās laikā.

Pēcpārbaude ilga vairāk kā pusgadu, t.i., procesuālo termiņu pagarinājumam bija jābūt vairākkārtējam, bet lietā nav iesniegts neviens lēmums par procesuālo termiņu pagarināšanu.

Pēcpārbaude izskatīta rakstiskā procesā bez rakstiskas piekrišanas uz šādu lietas izskatīšanas kārtību, aizmuguriski, par to neinformējot pieteicēju kā lietas dalībnieku un neļaujot sniegt paskaidrojumus, pārkāpjot APL 62.panta pirmo daļu un Satversmes 90.pantu.

Veicot pēcpārbaudi, pārkāpts APL 81.panta pirmajā daļā noteiktais par lietas izskatīšanas apmēru. Satiksmes ministrijas iesniegumā iebildumi izteikti par visu sākotnējo lēmumu, bet Lēmums attiecas tikai uz tā daļu.

[5.5] Pieteikumā tika lūgts tiesu izvērtēt Lēmuma tiesiskumu, atzīt to par prettiesisku un atcelt, bet tiesa pārkāpusi prasījuma robežas un spriedumā sākusi vērtēt sākotnējā lēmuma tiesiskumu. Rezultātā tiesa konstatējusi, ka sākotnējais lēmums pilnībā atzīstams par prettiesisku administratīvo aktu, lai gan tā to nemaz nav vērtējusi pilnībā. Būtībā pēc šāda secinājuma sākotnējais lēmums ir atceļams pilnā apmērā, apšaubāms

kļūst disciplinārsoda atcelšanas tiesiskums, kas arī ir ietverts Lēmumā, kā arī apšaubāmi kļūst citi sākotnējā lēmuma punkti, kuri uzskatāmi par neapstrīdama administratīvā akta sastāvdaļām un uzliek veikt noteiktus pienākumus valsts iestādei, kurus tā vēl nav izpildījusi likumā noteiktā kārtībā. Tādējādi tiesa pārkāpusi APL 249.pantā noteikto par prasījuma robežu ievērošanu.

[5.6] Tiesas sēdē tika lūgts tiesu atzīmēt tiesas sēdes protokolā faktu, ka Satiksmes ministrijas valsts amatpersonas, lai panāktu sev vēlamu rezultātu lietas pēcpārbaudē, iesniegušas Ministru prezidentam viltotu dokumentu – */departaments/* reglamentu, kas nebija spēkā laikā, kad pieteicējs strādāja Satiksmes ministrijas */departaments/* par */amats/*, un to nav apstiprinājis toreizējais valsts sekretārs *V.L.*, bet viņa paraksts ir viltots.

Tiesa nepamatoti pretstatījusi divus ierēdņu darbības novērtēšanas rezultātus – „C" un „B" kā negatīvu un pozitīvu, tādējādi attaisnojot atšķirību pamatalgā starp Ls 380 un Ls 620, kuru atšķirība – 1,63 reizes, ir vairāk kā nesamērīga pie vienlīdzīgiem vērtēšanas kritērijiem, ja ņem vērā arī departamenta direktora pamatalgu. Atbilstoši Noteikumiem Nr.995 „C" vērtējums nozīmē, ka darba izpilde noris saskaņā ar prasībām attiecīgajā nozarē, bet novērtējums „B" – darba izpilde atsevišķās jomās pārsniedz prasības attiecīgajā nozarē, bet pārējās jomās noris saskaņā ar prasībām attiecīgajā nozarē. Tātad abi vērtējumi ir pozitīvi un atšķirība ir neliela. Būtiski, kādas tiesības Ministru kabineta noteikumi piešķir iestādes vadītājam. Noteikumu Nr.995 25.punkts noteic, ka ierēdni, darbinieku un amatpersonu, kā arī iestādes vadītāju reizi gadā atbilstoši kārtējam darbības un tās rezultātu novērtējumam saskaņā ar instrukciju var materiāli stimulēt šādā apmērā: (..) 25.2. līdz 100% no mēnešalgas, ja novērtējums ir „B"; 25.3. līdz 80% no mēnešalgas, ja novērtējums ir „C". Tātad atšķirība var būt tikai 20% apmērā, veicot vienreizēju piemaksu gadā, nevis nosakot 1,63 reizes lielāku atalgojumu ik mēnesi.

[5.7] No tiesas puses par pareizu atzītā pieeja 2006.gada 31.oktobrī noved pie tā, ka pieteicējam kā ministrijas */amats/* noteikta vienāda mēnešalga ar tā paša departamenta */amats/* (*I.L.*) – Ls 418 apmērā, un pieteicēja */amats/* mēnešalgas atšķirība no tā paša departamenta */amats/* mēnešalgas ir 250% jeb 2,5 reizes. Minētais nav taisnīgi, un tiek pārkāpts Satversmes 1. un 107.pants. Departamenta */amats/* darbs nav vienlīdzīgs un līdzvērtīgs tā paša departamenta */amats/* darbam, kurš ieņem vairākas pakāpes zemāku amatu. Tādējādi Lēmums atzīstams par prettiesisku, jo nav ievērots vienlīdzības, tiesību normu saprātīgas piemērošanas un samērīguma princips.

[5.8] Tā kā tiesa pārkāpusi prasījuma robežas un nav vērtējusi Lēmuma tiesiskos aspektus, tad tā arī nav izvērtējusi šādus prasījuma argumentus.

[5.8.1] Lēmumā nepamatoti norādīts, ka Pārvalde atsaucas uz tobrīd spēkā neesošu tiesību aktu, jo sākotnējā lēmumā minētā Instrukcija Nr.5 kopš 2005.gada 14.aprīļa uzskatāma par spēku zaudējušu, jo 2005.gada

14.aprīlī pieņemts likums par grozījumiem Valsts civildienesta likumā, izsakot jaunā redakcijā tā 36.pantu, uz kura pamata izdota Instrukcija Nr.5.

Lēmumā minētais apsvērums nav tiesiski pamatots, jo ar 2005.gada 14.aprīļa likumu pieņemti grozījumi Valsts civildienesta likuma 23.panta pirmajā daļā (no kura izrietēja prasība mēnešalgu noteikt atbilstoši amata kvalifikācijas kategorijai un pakāpei) un 36.panta pirmajā daļā, vienlaikus Valsts civildienesta likuma pārejas noteikumu 8. un 9.punktā nosakot, ka Valsts civildienesta likuma 36.panta pirmā daļa ir spēkā līdz 2005.gada 31.decembrim un grozījumi 23.panta pirmajā daļā stājas spēkā 2006.gada 1.janvārī. Līdz ar to līdz 2006.gada 1.janvārim Valsts civildienesta likuma 23.panta pirmā daļa un 36.panta pirmā daļa noteica, ka ierēdnim mēnešalgu nosaka atbilstoši amata kvalifikācijas kategorijai (ņemot vērā amatā veicamo pienākumu izvērtējumu atbilstoši Instrukcijai Nr.5) un pakāpei Ministru kabineta noteiktajā kārtībā, un līdz 2006.gadam Instrukcija Nr.5 spēku nebija zaudējusi.

[5.8.2] Lēmumā nepamatoti Ministru kabineta noteikumu normas nav interpretētas atbilstoši augstāka juridiskā spēka normatīvā akta – Valsts civildienesta likuma normām, nav noskaidrota tiesību normu jēga, ņemot vērā apstākļus, uz kuriem pamatojoties tās radītas, nav noskaidrota tiesību normu jēga saistībā ar citām tiesību normām un pamatojoties uz lietderīgāku un taisnīgāku mērķi, kas ar attiecīgo tiesību normu jāsasniedz, kā arī nav ņemts vērā, ka tiesību normas jau nosaka, cik lielā mērā mēnešalgu var ietekmēt ierēdņa darba rezultāti un darba apjoms.

[5.8.2.1] Pēc 2006.gada 1.janvāra Valsts civildienesta likuma 23.panta pirmā daļa noteica, ka mēnešalga nosakāma atbilstoši amata saimei un līmenim, savukārt 36.panta trešā daļa noteica, ka saimi un līmeni nosaka, izvērtējot ierēdņa amatā veicamos pamatpienākumus.

No 2006.gada 1.janvāra darba samaksas kārtību ierēdņiem noteica Noteikumi Nr.995, kuru 46. un 48.punkts noteica pārejas periodu jaunās darba samaksas sistēmas ieviešanai. Proti, Noteikumu Nr.995 5. un 6.punkts, kas paredz mēnešalgas noteikšanu atbilstoši jaunajai Noteikumos Nr.310 noteiktajai amatu klasificēšanas sistēmai – amatu saimei un līmenim, stājās spēkā 2006.gada 1.jūlijā, bet līdz tam bija piemērojams Noteikumu Nr.995 8.pielikums.

Ņemot vērā, ka Noteikumu Nr.995 8.pielikums pārejas periodā saglabāja iepriekšējo mēnešalgas noteikšanas kārtību, lai izpildītu Valsts civildienesta likuma 23.panta pirmās daļas un 36.panta trešās daļas mērķi (algu noteiktu atbilstoši amatā veicamajiem pienākumiem), tad līdz 2006.gada 1.jūlijam (kamēr saskaņā ar Noteikumu Nr.995 46. un 48.punktu pārejas periodā mēnešalga netiek noteikta, amatus vērtējot atbilstoši Noteikumiem Nr.310), iestādēm bija jāievēro iepriekšējā amatu novērtēšanas kārtība un mēnešalgu noteikšanas principi. Proti, ņemot vērā ilgstoši Valsts civildienesta likuma 23.panta pirmajā daļā ietverto un Ministru kabineta akceptētajā darba samaksas koncepcijā deklarēto mērķi, ka darba samaksas sistēmai ir jānodrošina, ka par līdzvērtīgu darbu tiek

saņemta līdzvērtīga darba samaksa (vienlīdzības princips), Ministru kabineta pieņemtas un iepriekš piemērotas Instrukcijas Nr.5, kura arī paredz amatā veicamo pienākumu izvērtēšanu un kurā ir noteikti visās iestādēs vienoti kritēriji visu amatu izvērtēšanai un salīdzināšanai, turpmāka piemērošana pārejas periodā nodrošina lietderīgāku un taisnīgāku šī mērķa sasniegšanu, nekā mēnešalgas noteikšana bez kādiem noteiktiem un vienotiem kritērijiem.

Līdz ar to līdz pat 2006.gada 1.jūlijam Satiksmes ministrijai, nosakot mēnešalgas, bija jāievēro arī Instrukcijā Nr.5 ietvertie kritēriji amatā veicamo pienākumu izvērtēšanai un salīdzināšanai.

[5.8.2.2] Gan Noteikumu Nr.959 (kas noteica mēnešalgas noteikšanas kārtību līdz 2006.gada 1.janvārim) 1.pielikumā, gan Noteikumu Nr.995 8.pielikumā iespējamās mēnešalgas ir noteiktas pēc amata nosaukumiem, katram amata nosaukumam pretī nosakot iespējamo mēnešalgu amplitūdu. Ņemot vērā minēto, ka atbilstoši Valsts civildienesta likuma 23.panta pirmajai daļai mēnešalga nosakāma nevis atbilstoši amata nosaukumam, bet atbilstoši amatā veicamo pienākumu izvērtējumam (nosakot kvalifikācijas kategoriju), un ka vienāda nosaukuma amatiem var būt dažādas amata kvalifikācijas kategorijas, tad Noteikumu Nr.959 1.pielikuma un Noteikumu Nr.995 8.pielikumā minēto amplitūdu ietvaros dažāda mēnešalga var būt noteikta ierēdņiem, kas ieņem dažādas kvalifikācijas kategorijas amatus un kuriem noteiktas dažādas kvalifikācijas pakāpes.

[5.8.2.3] Satiksmes ministrija saskaņā ar Instrukciju Nr.5 abiem */amats/* bija noteikusi vienādu kvalifikācijas kategoriju. Tādējādi, jau nosakot amata kvalifikācijas kategoriju atbilstoši Instrukcijai Nr.5, Satiksmes ministrija vērtēja amatos veicamos pienākumus pēc to būtības, un vienādā amata kvalifikācijas kategorija norāda, ka šie amati valstī pēc Ministru kabineta apstiprinātajiem noteikumiem ir vērtējami vienādi. Līdz ar to amata pienākumu apjoms, ar to saprotot amata pienākumu raksturu (no pienākumiem izrietošo nepieciešamo izglītību un darba pieredzi, darba sarežģītību, atbildību par darba norisi un rezultātiem, tajā skaistā padoto vadību un atbildību par lēmumiem), ir jau vērtēts, nosakot amata kvalifikācijas kategoriju, un pati iestāde otrreiz to nevar izmantot par kritēriju un nonākt pie rezultāta, kas ir pretrunā vērtējumam, kas izdarīts atbilstoši Ministru kabineta noteiktai kārtībai.

Amata pienākumu apjoms, ar to saprotot amata aprakstā noteikto pienākumu skaitu, pats par sevi bez izvērstas argumentācijas nav objektīvs rādītājs, ņemot vērā, ka amata aprakstā pienākumus var uzrakstīt izvērsti, izdalot katru darbību atsevišķi (norādot ar pamatpienākumu izpildi saistītās palīgdarbības), vai tieši pretēji. Ņemot vērā, ka iestādē pienākumi starp amatiem tiesiski (atbilstoši Valsts civildienesta likuma 2.panta ceturtajai daļai, Darba likuma 130., 131., 133.pantam un Noteikumu Nr.995 2.punktam) var tikt noteikti, tikai ņemot vērā pieļaujamo normālo darba laiku, tad, tā kā abi departamenta */amats/* ir noteikti kā amati ar normālo

darba laiku (40 stundu darba nedēļa, 8 stundu darba diena), tiesiski uzskatāms, ka katrā amata aprakstā ietvertie pienākumi ir veicami un aizņem visu normālo darba laiku.

Savukārt padarītā darba apjoms nevar būt tiesiski pamatots kritērijs mēnešalgas apmēra noteikšanā, jo lietā minētajos departamenta */amats/* ir laika algas sistēma (kuru aprēķina atbilstoši nostrādātajam laikam, neatkarīgi no paveiktā darba apjoma) nevis akorda algas sistēma, kad padarītā darba apjoms nav zināms, pirms darbs paveikts. Turklāt par papildu amata pienākumiem, paaugstinātu intensitāti un augstiem darba rezultātiem Valsts civildienesta likums un Noteikumi Nr.995 paredz piemaksu par papildu pienākumu veikšanu un paaugstinātu darba intensitāti un prēmiju par augstiem darba rezultātiem, kas arī norāda, ka, nosakot mēnešalgu, šie papildu apstākļi netiek ņemti vērā.

[5.8.2.4] Tā kā saskaņā ar Ministru kabineta 2001.gada 13.februāra instrukciju Nr.2 „Ierēdņu darbības un tās rezultātu novērtēšanas kārtība" (turpmāk – Instrukcija Nr.2) ierēdņa darbības un tās rezultātu novērtējums „C" arī ir pozitīvs novērtējums, kas atbilstoši Noteikumu Nr.959 6. un 8.punktam mēnešalgas noteikšanā bija izmantojams tikai kā pamats, lai lemtu par kvalifikācijas pakāpes paaugstināšanu (to vienlīdz paaugstināja gan ar „C", gan ar „B" novērtējumu), tad nav tiesiska pamata vēlreiz izmantot novērtējumu kā kritēriju un pamatojumu tik būtiskai mēnešalgu atšķirībai, ja personām amatu kvalifikācijas kategorijas un pakāpes ir vienādas. Kritiski vērtējams, ka ierēdņu darbības un tās rezultātu novērtējums bija pamats tik būtiski atšķirīgu mēnešalgu noteikšanai, jo Satiksmes ministrija, sniedzot paskaidrojumus Pārvaldei, ierēdņu darbības un tās novērtējumu vispār neminēja kā argumentu.

[5.8.3] Lēmumā norādīts, ka Pārvalde nevērtēja, vai departamenta */amats/* otram */amats/* nav nesamērīgi augsts atalgojums. Atbilstoši patvaļas aizlieguma principam lēmumi valsts pārvaldē nav pamatojami ar neargumentētiem pieļāvumiem. Tā kā Noteikumi Nr.995 pieļauj departamenta direktoram noteikt mēnešalgu Ls 620 apmērā un lietā nav konstatējams un Lēmumā nav norādīts neviens objektīvs apsvērums, kāpēc šāda mēnešalga departamenta */amats/* otram */amats/* ir nesamērīgi augsts atalgojums, tad šaubām par iespējami nesamērīgi augsto atalgojumu nav nekāda tiesiska pamata, kā arī nav pamata secināt, ka *J.L.* mēnešalga ir noteikta prettiesiski un ka pieteicējam mēnešalga tiek pielīdzināta prettiesiski noteiktai mēnešalgai. Tieši pretēji pieteicēja mēnešalga noteikta nepamatoti zema, uz ko norāda nodaļas vadītajai *J.B.*, kas ieņem zemāku amatu kā pieteicējs, noteiktā (pat augstāka kā pieteicējam) mēnešalga.

[5.9] Tiesa nav ņēmusi vērā faktu, ka Ministru prezidents, ierosinot pēcpārbaudi, to nenodeva veikt sava biroja juristiem, bet pēcpārbaudi procesuāli veica Valsts kancelejas juristi, kas kā valsts ierēdņi ir tieši pakļauti Pārvaldei, tās pieņemtajiem lēmumiem un metodiskajiem norādījumiem par tiesību normu piemērošanu. Līdz ar to Valsts kancelejas ierēdņi atradās interešu konflikta situācijā un nedrīkstēja rīkoties pretēji

Pārvaldes lēmumiem. Lai gan Ministru prezidents pats par sevi ir augstāka amatpersona par Pārvaldi un ir tiesīgs pieņemt lēmumus attiecībā pret šo valsts iestādi, tomēr rīkojās pretēji Valsts pārvaldes iekārtas likuma 19.panta otrās daļas 4.punktam.

[6] Rakstveida paskaidrojumos Administratīvajai apgabaltiesai atbildētājs norāda, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota un noraidāma, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem.

[6.1] Sākotnējā lēmuma 3.2.apakšpunkts satura ziņā uzskatāms par Satiksmes ministrijai adresētu pārvaldes lēmumu, nevis pieteicējam adresētu labvēlīgu galējo administratīvo aktu. Sākotnējais lēmums deva tikai cerību pieteicējam, ka Satiksmes ministrija, pamatojoties uz to, izdos pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu par augstāka atalgojuma noteikšanu.

[6.2] Atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 6. un 7.pantam valsts pārvalde ir organizēta vienotā hierarhiskā sistēmā, padotības attiecības īstenojot pakļautības vai pārraudzības formā. Saskaņā ar Valsts civildienesta likuma 4.pantu valsts civildienesta jomā Satiksmes ministrija ir funkcionāli padota Pārvaldei, un līdz ar to tā nevar vērsties ar sūdzību administratīvajā tiesā par augstākstāvošas iestādes lēmumu. Tādējādi, skatot pēcpārbaudes kārtībā sākotnējo lēmumu, nebija izskatāms jautājums par procesuālo termiņu noilgumu, kā arī jautājums par pārsūdzības piekritību administratīvajai tiesai.

[6.3] Pārvalde ir Ministru prezidenta tiešā pakļautībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku valsts civildienestā.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta desmitā daļa paredz, ka valsts pārvaldi organizē pēc iespējas efektīvi. Valsts pārvaldes institucionālo sistēmu pastāvīgi pārbauda un, ja nepieciešams, pilnveido. Saskaņā ar šā likuma 67.panta ceturto daļu augstāka pārvaldes amatpersona ar motivētu lēmumu var atcelt vai grozīt jebkuras zemākas amatpersonas prettiesisku vai nelietderīgu pārvaldes lēmumu.

APL 83.pants noteic, ka iestāde pēc savas iniciatīvas vai adresāta lūguma var atcelt administratīvo aktu, kas jau kļuvis neapstrīdams, ievērojot APL 85. un 86.panta nosacījumus. Administratīvo aktu atceļ ar jaunu administratīvo aktu. Konkrētajā gadījumā atbildētājs ar jaunu administratīvo aktu atcēla adresātam labvēlīgu, bet prettiesisku Pārvaldes lēmumu.

[6.4] Pieteicējam atalgojums bija noteikts atbilstoši tobrīd spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos Administratīvajai rajona tiesai, kā arī tiesas spriedumā pausto argumentāciju.

[6.5] Sākotnējā lēmuma tiesiskums un lietderība skatīta nevis apstrīdēšanas kārtībā, bet pēcpārbaudes kārtībā.

Saskaņā ar APL 1.panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu

iestādei vai atcelt tās lēmumu. Savukārt Valsts pārvaldes iekārtas likuma 7.panta ceturtā daļa noteic, ka pakļautība nozīmē augstākas iestādes vai amatpersonas tiesības dot rīkojumu zemākai iestādei vai amatpersonai, kā arī atcelt zemākas iestādes vai amatpersonas lēmumu. Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 35.panta pirmā daļa noteic, ka Ministru prezidents pēc savas iniciatīvas var veikt disciplinārlietā pieņemta lēmuma pēcpārbaudi, ievērojot minētā likuma, Valsts pārvaldes iekārtas likuma un APL noteikumus.

[6.6] Pēcpārbaudes lietā gala lēmumu pieņem un paraksta Ministru prezidents. Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 26.panta pirmo un piekto daļu, kā arī Ministru kabineta iekārtas likuma 31. un 33.pantu Valsts kanceleja atrodas Ministru prezidenta tiešā pakļautībā. Valsts kanceleja pārzina Ministru kabineta un Ministra prezidenta lietvedību, veic citas likumos, Ministru prezidenta vai Ministru kabineta izdotajos aktos noteiktās funkcijas un pilda citus Ministru prezidenta dotos uzdevumus.

[7] Tiesas sēdē pieteicējs apelācijas sūdzību un pieteikumu uzturēja uz tajos minētajiem motīviem.

Atbildētāja pārstāvis apelācijas sūdzību un pieteikumu neatzina uz Lēmumā norādītajiem motīviem. Pauda viedokli, ka Lēmums nav administratīvais akts, bet ir valsts pārvaldes lēmums.

Motīvu daļa

[8] Noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un pārbaudījusi lietas materiālus, apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir daļēji pamatota un pieteikums daļā ir apmierināms, bet pieteikums daļā ir noraidāms.

[9] Lietā ir konstatējami [4.1] punktā atreferētie lietas apstākļi, tāpēc apgabaltiesa tos atkārtoti neatreferē.

[10] No lietas apstākļiem redzams, ka Pārvaldes lēmumā Nr.38 citastarp atzīta par pamatotu pieteicēja sūdzība daļā attiecībā uz būtiski atšķirīgu mēnešalgas noteikšanu, uzliekot pienākumu Satiksmes ministrijai novērst pieļautās prettiesiskās darbības mēnešalgu apmēra noteikšanā un izmaksāt *J.A.* mēnešalgas starpību par 2005.gadu un 2006.gada pirmo pusgadu (3.2.apakšpunkts).

Apgabaltiesa konstatē, ka minētajā daļā Pārvaldes lēmums Nr.38 atbilst visām APL 1.panta trešajā daļā noteiktajām administratīvā akta pazīmēm. Proti, tas ir uz āru vērsts tiesību akts, ko iestāde izdevusi publisko tiesību jomā attiecībā uz individuāli noteiktu personu (pieteicēju), nodibinot konkrētas tiesiskās attiecības – nosakot pieteicēja tiesības uz algas pārrēķinu un algas starpības izmaksu. Pieteicējs kā valsts civildienesta ierēdnis uzskatāms par iestādei īpaši pakļautu personu, taču, tā

kā konkrētais administratīvais akts skar personas tiesības uz atalgojumu, tas ierobežo minētās personas cilvēktiesības, līdz ar ko nav konstatējams, ka Pārvaldes lēmums Nr.38 būtu atzīstams par kādu no lēmuma veidiem, kas nav atzīstams par administratīvo aktu APL izpratnē.

Ar Lēmumu Pārvaldes lēmuma Nr.38 3.2.apakšpunkts (administratīvais akts) ir atcelts. Tādējādi Lēmums minētajā daļā ir administratīvais akts, jo pārskatīts un izšķirts tiek tas pats jautājums.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa noraida kā nepamatotu atbildētāja viedokli, ka Lēmums ir valsts pārvaldes lēmums.

[11] Lēmums pamatots ar šādām tiesību normām: 1) Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma 35.pantu; 2) Valsts pārvaldes iekārtas likuma 62.panta otro un trešo daļu, 63.pantu, 64.panta 2. un 3.punktu, 67.panta ceturto daļu; 3) APL 62.panta trešo daļu, 81.panta otrās daļas 1. un 3.punktu un 86.panta otrās daļas 3.punktu.

Ievērojot [10] secināto, Pārvaldes lēmuma Nr.38 3.2.apakšpunkta atcelšana nevar tikt pamatota ar Lēmumā norādītajām Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likuma un Valsts pārvaldes iekārtas likuma normām. Tostarp, Lēmums daļā par Pārvaldes lēmuma Nr.38 3.2.apakšpunktu nevarēja tikt pieņemts, piemērojot tiesību normas par pēcpārbaudi pārvaldes lēmuma pieņemšanā vai ierēdņa disciplinārlietā.

Tādējādi pārbaudāms, vai Lēmuma pamatojumā norādītās APL tiesību normas ir pietiekams pamats Pārvaldes lēmuma Nr.38 3.2.apakšpunkta atcelšanai.

[12] Apgabaltiesa konstatē, ka Pārvaldes lēmuma Nr.38 3.2.apakšpunkts ir administratīvais akts tā galīgajā noformējumā, proti, šādā veidā tas bija izpildāms un pārsūdzams Administratīvajā rajona tiesā (APL 81.panta piektā daļa). Tālāku administratīvā akta apstrīdēšanas kārtību šās kategorijas lietās tiesību normas neparedzēja.

[12.1] Tajā pat laikā izņēmuma gadījumos iestāde var atcelt spēkā stājušos administratīvo aktu, pamatojoties uz kādu no APL 85. vai 86.panta normām.

Minētajā kārtībā izdots administratīvais akts ir jauns administratīvais akts un tas nav atzīstams par administratīvo aktu tā galīgajā noformējumā APL 81.panta izpratnē. Līdz ar to APL 81.panta otrās daļas 1. un 3.punkta piemērošanai Lēmumā nav tiesiska pamata.

Lēmums pamatots ar APL 86.panta otrās daļas 3.punktu, kas noteic, ka adresātam labvēlīgu prettiesisku administratīvo aktu var atcelt, ja administratīvā akta palikšana spēkā skar būtiskas sabiedrības intereses.

Kā saprotams no Lēmuma pamatojuma un atbildētāja paskaidrojumiem, atbildētāja ieskatā Pārvaldes lēmuma Nr.38 3.2.apakšpunkts ir pieteicējam labvēlīgs prettiesisks administratīvais akts, kura palikšana spēkā nepamatoti samazinātu valsts budžeta līdzekļus, atlīdzinot pieteicējam algas starpību.

Apgabaltiesas ieskatā Lēmumā nav pietiekama pamatojuma būtiskam sabiedrības interešu aizskārumam, kas būtu attaisnojams ar pieteicēja tiesību ierobežojumu. Apgabaltiesa norāda, ka, pat ja Pārvaldes lēmuma Nr.38 3.2.apakšpunkts būtu atzīstams par prettiesisku, valstij ir tiesību normās paredzēti instrumenti, kā iespējamu valsts budžeta nepamatotu līdzekļu samazinājuma gadījumā disciplinārlietas ietvaros pret vainīgo amatpersonu, kura prettiesisku administratīvo aktu ir pieņēmusi, šādus valsts līdzekļus atgūtu (piemēram, kā disciplinārsodu vainīgajai personai piemērojot amatalgas samazinājumu).

[12.2] Lēmumā piemērota APL 62.panta trešā daļa, kas noteic, ja administratīvais akts ir izdots rakstveidā un personas viedoklis un argumenti nav noskaidroti, administratīvā akta pamatojumā norāda iemeslu. Norādītais iemesls Lēmumā – ka pēcpārbaudes lietas būtības pamatā ir vērtējums par iestāžu (Satiksmes ministrijas un Pārvaldes) atšķirīgajiem viedokļiem par tiesību normu interpretāciju un piemērošanu, tāpēc iesniedzēja viedoklis šajā lietā netika uzklausīts.

Apgabaltiesas ieskatā konkrētajā gadījumā, jo īpaši ņemot vērā Lēmuma par Pārvaldes lēmuma Nr.38 3.2.apakšpunkta atcelšanu tiesisko dabu, kas norādīta [12.1], bija piemērojama APL 62.panta pirmā daļa. APL 62.panta trešās daļas piemērošana konkrētajā gadījumā nav adekvāta. Proti, konkrētajā gadījumā Pārvaldes lēmuma Nr.38 3.2.apakšpunkts bija stājies spēkā un persona paļāvās, ka administratīvais akts tiks izpildīts, šajā sakarā vēršoties iestādē ar iesniegumu par administratīvā akta izpildi. Tā vietā, lai risinātu jautājumu par spēkā stājušās administratīvā akta izpildi sakarā ar personas iesniegumu, atbildētājs pēc deviņiem mēnešiem izdeva jaunu personai nelabvēlīgu administratīvo aktu. Šāda iestādes rīcība apgabaltiesas ieskatā ir pretēja labas pārvaldības principam, privātpersonas uzklausīšanas principam, tiesiskās paļāvības, demokrātiskās iekārtas un, kā norādīts [12.1], samērīguma principam. Iestādei ir tiesību instrumenti, kā nezaudēt valsts budžeta līdzekļus, vienlaikus ievērojot privātpersonas tiesību ievērošanas principu.

[13] Ievērojot minēto, Lēmums daļā, ar kuru Pārvaldes lēmuma Nr.38 3.2.apakšpunkts ir atcelts, ir atceļams. Lēmuma minētajā daļā pamatojums neattaisno pieteicējam iepriekš noteikto tiesību ierobežojumu.

[14] Pieteikumā izteikts prasījums par mantisko zaudējumu atlīdzinājumu, kas nodarīts ar Lēmumu pārsūdzētajā daļā.

Apgabaltiesa uzskata, ka minētajā daļā pieteikums ir noraidāms tā iemesla dēļ, ka, atceļot Lēmumu, atjaunojas tiesiskā situācija, kāda bija pirms Lēmuma pārsūdzētajā daļā pieņemšanas. Proti, spēkā ir Pārvaldes lēmuma Nr.38 3.2.apakšpunkts jeb iepriekš izdotais administratīvais akts tā galīgajā noformējumā, kurš tādā veidā ir izpildāms.

Faktiski pieteicēja prasījums par zaudējumu atlīdzinājumu ietver viņa aprēķināto mēnešalgas starpību kopā ar inflācijas koeficientu

(pieteicēja norādītais uz lietas izskatīšanu nav aktuālais koeficients) un likumīgajiem procentiem.

No Pārvaldes lēmuma Nr.38 3.2.apakšpunkta izriet, ka Pārvalde nav noteikusi konkrēto pieteicējam izmaksājamo summu, bet noteikusi Satiksmes ministrijai aprēķināt un izmaksāt pieteicējam mēnešalgas starpību par konkrēto periodu. Tādējādi administratīvais akts par mēnešalgas starpības izmaksu pieteicējam vēl nav izdots. Tieši pēc šāda administratīvā akta izdošanas pieteicējam radīsies tiesības uz zaudējumu atlīdzinājumu, ja viņa ieskatā aprēķins būs veikts nepareizi vai iestāde nebūs piemērojusi kādus tiesību normās noteiktos koeficientus aprēķinā. Apgabaltiesa norāda, ja šās lietas ietvaros tiktu lemts un tiktu apmierināts prasījums par zaudējumu atlīdzinājumu, kas ietver mēnešalgas pārrēķina starpību, atceļot Lēmumu pārsūdzētajā daļā, pieteicējam rastos tiesības uz to pašu mēnešalgas starpību otrreiz, kas būtu pretēji tiesību normu saprātīgas piemērošanas principam.

Ievērojot minēto, šās lietas ietvaros pieteikums daļā par zaudējumu atlīdzinājumu ir noraidāms.

[15] Apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedums nav pamatots.

[16] Tā kā apgabaltiesa pieteikumu daļā apmierina, saskaņā ar APL 126.panta pirmo daļu apgabaltiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu (*lietas 1.sējuma 5.lapa un 2.sējuma 177.lapa*) izskatāmajā lietā, proti, valsts nodevu Ls 10 apmērā par pieteikuma iesniegšanu tiesā un valsts nodevu Ls 10 apmērā par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

J.A. pieteikumu apmierināt daļēji.

Atcelt no tā pieņemšanas dienas Ministru prezidenta 2007.gada 18.septembra lēmuma Nr.18/SAN-856 8.2.punktu, ar kuru atcelts Valsts civildienestā pārvaldes 2006.gada 15.decembra lēmuma Nr.38 3.2.apakšpunkts.

Noraidīt *J.A.* pieteikumu daļā par mantisko zaudējumu atlīdzinājumu.

Uzlikt pienākumu Latvijas Republikai atlīdzināt *J.A.* 20 (divdesmit) latus par samaksāto valsts nodevu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	(paraksts)	L.Vīnkalna
Tiesneši	(paraksts)	V.Endzelis
	(paraksts)	K.Krastiņa

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese L.Vīnkalna
Rīgā 2010.gada 14.septembrī